

Firmapost@statnett.no

Sendt pr epost til firmapost@statnett.no

Deres ref. 21/00556

Vår ref.: Arvid Bekjorden

Vår dato: 20.08.2021

Høringssvar fra Distriktsenergi til revidert Nettavtale for transmisjonsnettet

Distriktsenergi representerer små og mellomstore energiverk som i hovedsak driver med nett, produksjon, salg og telecom virksomhet.

Bakgrunn

Statnetts Nettavtale er en standardavtale som regulerer tilknytning og bruk av elektriske anlegg som er direkte tilknyttet transmisjonsnettet (tidligere sentralnettet). Taktskiftet i elektrifiseringen, økt etterspørsel etter nettkapasitet, implementering av nytt EU-regelverk og anbefalinger fra RME/OED er blant driverne som medfører behov for nye vilkår.

Statnett har gjennomført en prosess for å oppdatere og tydeliggjøre Nettavtalen slik at den bedre ivaretar dagens behov. De temaene som inngår i revisjonen, er valgt med formål om å legge til rette for mer effektiv utvikling og drift av kraftsystemet.

Statnett ønsker innspill både til selve avtalen og hvordan de i felleskap med aktørene sikrer best mulig felles oppfølging av vilkår.

Distriktsenergis kommentar

Distriktsenergi er opptatt av en samfunnsmessig rasjonell utvikling og drift av kraftsystemet, med ryddige rutiner og vilkår som tilrettelegger for at Statnett og de underliggende netteierne kan utøve sine oppgaver på en kostnadseffektiv måte. Gjennom nettavtalen vil en samlet bransje få bedre oversikt over kapasitetsgrensene i nettet, og dermed gis et bedre grunnlag for å kunne utnytte nettet på best på best mulig måte fremover. Dette er et viktig bidrag for å holde de samlede kostnadene i nettet nede, slik Distriktsenergi ser det.

Distriktsenergi er således enige i at kapasiteten i nettet vil være et knapphetsgode fremover og at denne må forvaltes klokt, kostnadseffektivt og til samfunnets beste. Statnett har synliggjort en voldsom økning i ønsker fra diverse aktører om tilknytning (både forbruk og produksjon), da på forskjellige nettnivå inkludert transmisjonsnettet. Distriktsenergi er enige i at dagens løsninger ikke er dynamiske nok for at behandlingen av alle søknadene kan utføres på en god nok måte. Alle de nye tilknytningene, samt endrede driftsforhold blir krevende, uten mer digitale løsninger og bedre kommunikasjon mellom alle involverte parter.

Ved tilknytninger gis sluttbrukere en del rettigheter for bruk av kraftsystemet som en helhet. Her involveres blant annet Statnett, slik at tilknytningene blir driftsmessige forsvarlige. Slik er det også for andre netteiere i kraftsystemet. Det er kun Statnett som kan eie transmisjonsnett. Effektuttaket fra transmisjonsnett er gitt av hvordan kundene bruker nettet herunder samtidighetsfaktoren og om kunden bruker hele sin effektsuttaksrettighet, m.m. Dette må Statnett (og de underliggende netteierne) planlegge for, der planleggingsansvaret for transmisjonsnett ligger på Statnett i samarbeid med de underliggende netteierne. Når kundene har fått avklart en effektrettighet til kraftsystemet, er det opp til Statnett og de underliggende netteierne og oppfylle dette.

Det kan diskuteres om det er urimelig å eventuelt å fjerne rettigheter ved å legge en ny begrensende effektgrense på et mellomliggende nettselskap. Hvordan skal en da løse en situasjon der kundene bruker kraftsystemet innenfor eventuelle effektrettighetene som de har? Samtidighetsfaktoren i forbruket kan endres og en ny grense mot Statnett kan da overskrides. Dersom Statnett har bygget for lite strømmnett for eksisterende kunder som kan ha rettigheter til effektuttak, så kan dette bli en utfordring i relasjonen mellom Statnett, det mellomliggende nettselskap og kunden.

Vi vil derfor oppfordre Statnett til bidra til å få fram alle såkalte «sovende» rettigheter i forbindelse med at nye nettavtaler etableres. Statnett bør vurdere å be mellomliggende nettselskap synliggjøre eventuelle sovende rettigheter innen en rimelig frist før nye nettavtaler undertegnes. Dette kan være med på å øke kunnskapsnivået og redusere eventuelle konflikter fremover.

I kapittel 5.1 står det at de siste 12 måneders effektuttak skal kunne brukes som grunnlag for eventuelt å justere uttaket fra underliggende nettselskap. Distriktsenergi forslår å bruke f.eks de siste 5 års maks effektuttak som grunnlag for en eventuell justering.

Det blir viktig for alle parter å fange opp eventuelle kapasitetsøkninger tidlig i planleggingsfasen og informere alle de aktuelle nettselskapene som kan bli påvirket. Det vil være stort behov for mer samarbeid og informasjonsutveksling fremover.

Konsekvensen av Statnetts nye Nettavtale vil være, slik vi ser det at også de underliggende netteierne bør gå igjennom sine nettavtaler med sine kunder og vurdere å justere disse tilsvarende.

Det er viktig at implementeringen av den nye nettportalen skjer så raskt som mulig da prognosene for nye volum frem til 2030 er på hele 30 TWh i henhold til Statnett.

De nye verktøyene som Statnett nå lanserer håper vi vil kunne bidra til raskere nett-tilknytninger.

Det er bra at det blir lagt opp til flere piloter i den nye portalen. Erfaringene fra pilotene blir viktig å få videreformidlet så raskt som mulig til aktørene.

Distriktsenergi er positive til at søknadstidspunktet blir avgjørende for kjøvilkårene for nye tilknytninger, men er likevel ikke fremmed for at dette diskuteres nærmere.

Distriktsenergi stiller også spørsmål ved å ha grensene for spenningsinnstilling i den nye nettavtalen når mesteparten av disse forholdene er definert i FIKS og etterfølgende krav.

Statnett erfarer at svekket spenningskvalitet er et økende problem flere steder i nettet. Kundene må derfor følges tettere opp for å investere reaktive tiltak for å unngå økte tap og kostnader. Gode koordinerte innstillinger for spenningsregulering i hele kraftsystemet blir derfor viktig fremover.

Statnett ber derfor netteierne om å ta ansvar for spenningsregulering i eget nett, dette bør kunne skje i samarbeid med Statnett dersom behovet er der.

Målet bør være lavest mulig investeringer, redusert tap i nettet, samtidig som man søker å oppnå best mulig overføringskapasitet til alles beste.

Vennlig hilsen
Distriktsenergi.

Knut Lockert
daglig leder